tionskontrakten eller -erklæringen for disse bestanddeles vedkommende indeholder oplysning om deres størrelse, faktiske alkoholindhold og vintype. Når støtten må afslås, fordi denne betingelse ikke er opfyldt, er det tillige udelukket at yde den støtte, som gælder for den i forordningen omhandlede vintype A I.

RETSMØDERAPPORT
i sag C-158/89*

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1. Ifølge artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 337/79 af 5. februar 1979 om den fælles markedsordning for vin (EFT L 54, s. 1) kan der mod betaling af en støtte foretages forebyggende destillation af bordvin.

2. Ifølge artikel 4, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2179/83 af 25. juli 1983 om fastsættelse af generelle regler for destillation af vin og vinprodukter fra vinfremstilling (EFT L 212, s. 1) kan enhver producent, der har til hensigt at levere vin af egen produktion til destillation indgå en kontrakt om levering med et destilleri og forelægge den for det kompetente interventionsorgan til godkendelse.

Ifølge artikel 5, stk. 1, skal de i artikel 4, stk. 1, nævnte producenter, som selv råder over et destilleri, og som har til hensigt selv at foretage en i forordningen omhandlet destillation eller at lade en sådan destillation foretage på et fremmed, godkendt destilleri, til det kompetente interventionsorgan indgive en erklæring vedrørende levering til destillation, som skal godkendes af interventionsorganet.

Ifølge artikel 4, stk. 2, og artikel 5, stk. 2, skal kontrakten eller erklæringen mindst indeholde oplysning om mængden af vin, dens farve og faktiske alkoholindhold udtrykt i volumen.

Ifølge forordningens artikel 7, stk. 3, skal interventionsorganet betale destilleriet eller producenten den for den pågældende destillation fastsatte støtte mod fremlæggelse af bevis for, at den i leveringskontrakten eller destillationserklæringen angivne mængde vin er blevet destilleret.

3. Ifølge artikel 2, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2373/83 af 22. august 1983 om gennemførelsesbestemmelserne for destillation som omhandlet i artikel 11 i forordning nr. 337/79 for produktionsåret 1983/1984 (EFT L 232, s. 5), skal de omhandlede kontrakter og erklæringer mindst indeholde oplysninger om mængde, farve og faktiske alkoholindhold for den vin, der skal destilleres, med angivelse af, om der er tale om bordvin eller vin egnet til fremstilling af bordvin.

* Processprog: tysk.

Ifølge forordningens artikel 5 afhænger støttens størrelse dels af den destillerede vins faktiske alkoholindhold, dels af vintypen.

4. Blandt hvide bordvinstyper skelnes der efter artikel 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 340/79 af 5. februar 1979 om bestemmelse af bordvinstyper (EFT L 54, s. 60) mellem hvid bordvin fra vinstoksorter af arten »Riesling«, som benævnes »type A III«, hvid bordvin fra vinstoksorter af arterne »Sylvaner« eller »Müller-Thurgau«, som benævnes »type A II« samt andre hvide bordvine end de førnævnte med et faktisk alkoholindhold på mindst 10% og højst 12% vol. Sidstnævnte vine benævnes »type A I«.

Ifølge forordningens artikel 3 skal der, gennem vedtagelsen af en forordning i henhold til den såkaldte forvaltningskomitéprocedure, opstilles en fortegnelse over de vinstoksorter, som falder ind under type A II og type A III.

5. Da der endnu ikke er vedtaget en sådan EF-forordning, har Forbundsrepublikken Tyskland ved »Bekanntmachung über die Zuordnung der Rebsorten zu den Tafelweinarten« (bekendtgørelse om klassifikation af vinstoksorter under bordvinstyper) af 15. marts 1979 (*Bundesanzeiger* nr. 56 af 21.3.1979) klassificeret de tyske bordvine af vinstoksorterne »Auxerrois«, »Weißer Burgunder«, »Weißer Riesling« og »Ruländer« under type A III og alle andre tyske, hvide bordvine under type A II.

Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft stiller krav om, at destillationserklæringen indeholder oplysninger om arten af den vin, der frembydes til destillation.

6. Ifølge den tyske »Weinverordnung« (den i Tyskland gældende ordning for vin), jf. den ifølge bekendtgørelse af 4. august 1983 gældende affattelse (*Bundesgesetzblatt* I, s. 1078) er der mulighed for, under fravigelse af Rådets forordning (EØF) nr. 355/79 af 5. februar 1979 om fastsættelse af almindelige regler for betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 54, s. 99) at bringe en indenlandsk vin, på hvis etikette kun er angivet én vinstoksort, i handelen, såfremt mindst 85%'af vinen er fremstillet på grundlag af druer af den angivne vinstoksort. Det er ikke nødvendigt at anføre oplysninger om sammensætningen af de resterende 15%.

7. Den 14. januar 1984 afgav Weingut Dietz-Matti en erklæring til det tyske interventionsorgan om levering af 178 hl bordvin af typen A III »Riesling«, som skulle destilleres af et godkendt destilleri. Ifølge interventionsorganets afgørelse af 15. august 1984 blev der ydet en støtte på 24 379,65 DM.

8. Da det under en kontrol havde vist sig, at der i den destillerede mængde fandtes i alt 18,35% »Kerner« og 1,76% »Gewürztraminer«, ophævede Bundesamt, ved sin afgørelse af 3. oktober 1985, den tidligere trufne afgørelse om ydelse af støtte og krævede støttebeløbet tilbage med den begrundelse, at de to nævnte vine henhørte under vintype A II, men at sammenstikningens blandingsforhold ikke var angivet i erklæringen. Sagsøgeren indgav herefter klage, som imidlertid blev afvist ved klageafgørelse af 5. juni 1986 med den begrundelse, at der ikke var overensstemmelse mellem den aftalte og den destillerede vin, og at sagsøgeren ved at anvende et blandingsforhold på ca. 20% ikke havde iagttaget det maksimalindhold på 15%, som er fastsat i de tyske betegnelsesforskrifter. Denne klageafgørelse indbragte Weingut Dietz-Matti herefter til

prøvelse for Verwaltungsgericht Frankfurt am Main.

9. Den nationale ret fandt, at tvisten rejste tvivl om den rette fortolkning af de gældende EF-regler, hvorefter den ved kendelse af 30. marts 1989 i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 besluttede at udsætte sagen, indtil Domstolen har truffet en præjudiciel afgørelse vedrørende følgende spørgsmål:

»1) Er det en betingelse for at opnå støtte, at vintypen er korrekt angivet i destillationserklæringen i henhold til artikel 2, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 2373/83?

2) Kan også andre vinstoksorter end de i artikel 2 i forordning (EØF) nr. 340/79 nævnte klassificeres under vintype A II, henholdsvis vintype A III? Efter hvilke kriterier skal denne klassifikation foretages?

3) a) Kan en sammenstikning, som efter de tyske betegnelsesforskrifter alene må bringes i handelen under angivelse af én vinstoksort, henføres under den gruppe af vintyper, som denne vinstoksort omfatter?

b) Kan der i benægtende fald ved anden blanding af vintyperne A II og A III forud for destillationen, ydes støtte i forhold til vintypernes andele?

c) Kan der i benægtende fald ydes støtte efter opsamlingsbestemmelsen vedrørende vintype A I?«

10. Kendelsen fra Verwaltungsgericht Frankfurt am Main blev registreret på Domstolens Justitskontor den 3. maj 1989.

11. I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der afgivet skriftlige indlæg den 27. juli 1989 af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Klaus-Dieter Borchardt, Kommissionens Juridiske Tjeneste, bistået af Michel Vilaras, som er dommer ved Grækenlands Statsråd og som midlertidigt er tilknyttet Kommissionens Juridiske Tjeneste som led i en udvekslingsordning, samt den 3. august 1989 af Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft ved Rechtsreferentin Ursula Holzhauser.

12. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

13. Ved kendelse af 6. december 1989 har Domstolen i medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, henvist sagen til Anden Afdeling.

II — Skriftlige indlæg ved Domstolen

1. *Bundesamt* für Ernährung und Forstwirtschaft, der repræsenterer sagsøgte i hovedsagen, har gjort gældende, at de oplysninger om mængde, farve og faktisk alkoholind-

hold, som kræves efter artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2373/83, samt oplysningen om, hvorvidt der foreligger en bordvin eller en vin, der er egnet til fremstilling af bordvin, må anses for mindstekrav, der kan forlanges suppleret med yderligere oplysninger. Det fremgår af artikel 7 i forordning nr. 2179/83, at støtten er betinget af, at der er overensstemmelse mellem den i kontrakten anførte vin og den faktisk leverede vin. Dette kan imidlertid ikke fastslås udelukkende på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2373/83. Det er også nødvendigt at angive bordvinstypen, hvis interventionsorganerne og Kommissionen skal have nogen mulighed for at administrere destillationsordningen i overensstemmelse med den fælles markedsordning for vin og navnlig kunne fastsætte minimumsopkøbsprisen og støttebeløbenes størrelse. I øvrigt indeholdt gennemførelsesbestemmelserne vedrørende forebyggende destillation inden for de produktionsår, der fulgte efter produktionsåret 1983/1984, et krav om angivelse af bordvinstypen.

Efter Bundesamts opfattelse bør det første spørgsmål derfor besvares på følgende måde:

»Det er en betingelse for at opnå støtte, at destillationserklæringen i henhold til artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2373/83, indeholder korrekte oplysninger om vintypen«.

Videre anfører Bundesamt, at der endnu ikke er foretaget den i artikel 3 i forordning nr. 340/79 foreskrevne klassifikation af vinstoksorter og disses sammenhæng med vintyperne. For at udbedre denne mangel i fællesskabsretten og skabe sikkerhed for, at de priser, som er fastsat inden for rammerne af den fælles markedsordning, også kan anvendes på bordvine fra andre vinstoksorter end de i artikel 2 i forordning nr. 340/79 nævnte — og overhovedet skabe mulighed for, at der kan ydes støtte til disse vinstoksorter — blev Forbundsrepublikken Tyskland nødt til at foretage en udtømmende klassifikation af de tyske vinstoksorter, som ikke er nævnt i forordningens artikel 2 under grupper vintyperne A II og A III.

Det andet spørgsmål bør derfor ifølge Bundesamt besvares således:

»Vintyperne A II og A III omfatter også andre vinstoksorter end dem, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 2 i forordning nr. 340/79«.

For vinproduktionsåret 1983/1984 havde Kommissionen undtagelsesvis indvilget i at opretholde støtten i de tilfælde, hvor sammenstikningens blandingsforhold ved en fejltagelse ikke var blevet oplyst, forudsat at de tyske betegnelsesforskrifter i øvrigt var overholdt, dvs. at mindst 85% af sammenstikningen bestod af vin af den pågældende vinstoksort. I den foreliggende sag var de nødvendige betingelser for at opnå støtte imidlertid ikke opfyldt. Noget andet gælder for sammenstikninger af bordvine af forskellige vinstoksorter, som henhører under samme bordvinstype, idet minimumsopkøbsprisen og støttebeløbet her er det samme efter forordning nr. 2373/83.

Som følge af det anførte finder Bundesamt, at spørgsmål 3) a) bør besvares således:

»En sammenstukken vin, som ifølge de tyske betegnelsesforskrifter alene må bringes i handelen under angivelse af én vinstoksort, kan ikke henføres under den gruppe af bordvinstyper, som denne vinstoksort omfatter, medmindre alle de øvrige vinstoksorter, der indgår i sammenstikningen også tilhører samme bordvinstype«.

Der kan ikke ifølge Bundesamt udbetales støtte til sammenstikninger, hvori ingen af de anvendte vintyper udgør mindst 85% af den samlede mængde. Der kan heller ikke ydes støtte på grundlag af de respektive andele af de vintyper, der indgår i sammenstikningen, da der ikke er nogen sikkerhed for, at der er overensstemmelse mellem den leverede vin og den i kontrakten eller destillationserklæringen angivne vin. Det fremgår af EF-reglerne, at det for at undgå misbrug er en betingelse for at opnå støtte, at der er overensstemmelse mellem den leverede vin og den vin, der er godkendt til destillation.

Spørgsmål 3) b) må derfor ifølge Bundesamt besvares således:

»Det er ikke udelukket at yde støtte til en sammenstikning af forskellige vine, såfremt kontrakten, henholdsvis destillationserklæringen, indeholder oplysninger om de forskellige vintyper, der indgår i sammenstikningen, samt angivelse af deres mængde og alkoholindhold. Støttebeløbet skal i disse tilfælde beregnes på grundlag af de mængder, som sammenstikningen består af. Såfremt hver enkelt vintype ikke er særskilt angivet, er det udelukket at fastslå identiteten af den leverede vin«.

Da en korrekt angivelse af vintypen er en betingelse for at opnå støtte, kan der ikke ydes støtte for produkter af vintype A I. I øvrigt vil tilkendelsen af en lavere støtte kunne forlede til afgivelse af urigtige oplysninger, da producenterne i så fald kan være sikre på i det mindste at få udbetalt en del af støtten. Ifølge »Bekanntmachung über die Zuordnung der Rebsorten zu den Tafelweinarten« findes der ikke inden for Forbundsrepublikken Tyskland nogen tyske bordvinstyper i gruppe A I. I Forbundsrepublikken Tyskland bestemmes de fremstillede vines kvalitet og egenskaber af vinstoksorten, hvorimod vine fra andre produktionsområder udelukkende bestemmes efter deres faktiske alkoholindhold. Orienteringsprisen for vintype A I afhænger af alkoholindholdet, men for vintyperne A II og A III udelukkende af vinstoksorten. Såfremt man udbetalte støtte til en sammenstukken vin og henførte den til type A I, ville det være ensbetydende med at gøre prisen på en bordvin, hvis værdi ellers udelukkende er bestemt af vinstoksorten, afhængig af alkoholindholdet.

Spørgsmål 3) c) bør derfor ifølge Bundesamt besvares benægtende.

2. *Kommissionen* har gjort gældende, at støtten er betinget af, at producenten indsender den med destilleriet indgåede leveringskontrakt samt en erklæring om leveringen til det kompetente interventionsorgan med henblik på dettes godkendelse samt fremlægger bevis for, at den samlede mængde vin, som er nævnt i kontrakten eller erklæringen, også faktisk er blevet destilleret. Artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2373/83 indeholder ikke noget udtrykkeligt krav om angivelse af typen på den vin, der frembydes til destillation. Den omstændighed, at vintypen har betydning for fastsættelsen af støttebeløbets størrelse (jf. artikel 5 i forordning nr. 2373/83), og dermed for, hvilken støtte der kan ansøges om, udelukker dog ikke, at oplysningen herom anses for et nødvendigt led i godkendelsesproceduren og altså er en betingelse for at opnå ret til støtte. Interventionsorganet har ingen mulighed for at føre fornøden kontrol med de foretagne transaktioner, medmindre det er i besiddelse af alle de oplysninger, som er nødvendige for at kunne identificere vinen. Hertil hører ikke blot de oplysninger, som er omhandlet i artikel 2, stk. 2, i forordning

nr. 2373/83, men også oplysning om vintypen, hvilket er nødvendigt for beregning af støttebeløbets størrelse. Forklaringen på, at der ikke i henhold til artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2373/83 kræves nogen angivelse af vintypen, er, at EF-lovgiver er gået ud fra som givet, at interventionsorganerne vil stille krav herom på grund af oplysningens betydning for fastsættelsen af støttebeløbet.

Kommissionen foreslår derfor, at det første spørgsmål besvares på følgende måde:

»Det er en betingelse for at opnå ret til støtte, at vintypen er korrekt angivet i destillationserklæringen i henhold til artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2373/83«.

Forordning nr. 340/79 indeholder forskrifter om bestemmelse af bordvinstyperne. I Forbundsrepublikken Tyskland sondres der mellem »Weinarten« (vintyper) og »Weinsorten« (vinsorter). I denne forbindelse må udtrykket »Art« forstås som en artsbetegnelse, der kan omfatte forskellige vinstoksorter. Det kan derfor ikke udelukkes, at også andre vinstoksorter end dem, der er nævnt i forordningens artikel 2, litra b) og c), henhører under vintyperne i gruppe A II eller A III. Den omstændighed, at der ved nævnte forordningsbestemmelse er tillagt EF enekompetence, er ikke uden videre ensbetydende med, at Bundesamts klassifikation af vinstoksorterne under bordvinstyper er uforenelige med fællesskabsretten. Domstolen har nemlig anerkendt, at de nationale myndigheder i det tilfælde, hvor EF ikke har udnyttet sin enekompetence, vil kunne indrømmes mulighed for selv at vedtage en ordning for det pågældende område, såfremt de omhandlede foranstaltninger må betragtes som et middel for medlemsstaterne til opfyldelse af deres samarbejdsforpligtelse efter EØF-Traktatens artikel 5, og såfremt foranstaltningerne i øvrigt er forenelige med principperne for den fælles markedsordning og udelukkende har midlertidig karakter [jfr. herved dommene af 5. maj 1981, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige (804/79, Sml. s. 1045) og af 28. marts 1984, Van Miert (47/83, 48/83, Sml. s. 1721).

Det fremgår af sagen, at Bundesamts bekendtgørelse udelukkende er en retsakt til fortolkning af EF-rettens generelle betingelser og kun har gyldighed, indtil der er vedtaget en EF-ordning på området. Endvidere giver de klassifikationskriterier, der er indeholdt i bekendtgørelsen, ikke anledning til kritik.

Efter Kommissionens opfattelse bør det andet præjudicielle spørgsmål herefter besvares på følgende måde:

»Også andre vinstoksorter end de i gruppe A II eller A III nævnte kan principielt klassificeres under disse to grupper. Så længe der ikke gennem udfærdigelse af en EF-fortegnelse i henhold til artikel 3 i forordning nr. 340/79 er foretaget en sådan klassifikation, kan en medlemsstat på nationalt plan med henblik på fællesskabsrettens fortolkning udstede forskrifter om klassifikation, såfremt disse er i overensstemmelse med formålene med den ordning, som det påhviler Fællesskabet at vedtage«.

Problemet om, hvilke vintypegrupper, sammenstikninger bør henføres til, kan ikke løses ved anvendelse af betegnelsesforskrifter, da der tilstræbes forskellige formål med betegnelses- og destillationsforskrifterne.

Ved en sammenstikning af forskellige vintyper skal støttebeløbet beregnes på grundlag af de respektive andele, der indgår i sammenstikningen, og efter den sats, der gælder for hver enkelt vintype. En sådan proportional beregning er imidlertid udelukket, når det først ved kontrollen fremgår, at der foreligger en sammenstukken vin. Producenten har i så fald tilsidesat sin forpligtelse til at afgive korrekte oplysninger om vintypen i kontrakten eller i erklæringen og opfylder dermed ikke betingelserne for at opnå støtte. Da en korrekt angivelse af vintypen er en betingelse for at opnå støtte, er der heller ikke i dette tilfælde mulighed for at tilkende et mindre støttebeløb. Producenten ville i modsat fald kunne blive forledt til at afgive urigtige erklæringer, og en tilkendelse af et lavere støttebeløb kan heller ikke forsvares over for de producenter, som har opfyldt de nødvendige betingelser for at opnå støtte. Da det er udelukket at foretage en systematisk kontrol, vil der i den nævnte situation være risiko for, at nogle producenter beriger sig på andres bekostning. I øvrigt bør afslag på støtte ikke kunne bero på ansøgerens eventuelle ansvar for afgivelse af urigtige oplysninger, da dette er umuligt at efterprøve.

Det er tillige udelukket at yde producenter, som har afgivet urigtige oplysninger, støtte i henhold til den sats, der gælder for vin af type A I. Det er nemlig en forudsætning for overhovedet at få tilkendt støtte, at betingelserne i ordningen vedrørende forebyggende destillation er opfyldt, hvorfor et afslag på at blive omfattet af ordningen begrundet i, at der er afgivet urigtige oplysninger, nødvendigvis må medføre, at støtten afslås.

Sammenfattende foreslår Kommissionen derfor, at det tredje spørgsmål besvares på følgende måde:

»a) Forskrifter vedrørende vines betegnelser, hvorefter sammenstikninger alene må bringes i handelen under angivelse af én vinstoksort, kan ikke anvendes som grundlag for at henføre sammenstikninger under en bestemt vintypegruppe.

b) Støttebeløbet til en sammenstikning af type A II eller A III skal fastsættes proportionalt i forhold til den mængde, som den pågældende vintype udgør af den destillerede vins samlede mængde, forudsat de andele, som indgår i sammenstikningen, er korrekt angivet i leveringskontrakterne og / eller destillationserklæringerne.

c) Såfremt der er afgivet urigtige oplysninger om vintypen, er det udelukket at tilkende støtte på grundlag af den sats, der gælder for vintype A I«.

F. A. Schockweiler
Refererende dommer